

Panagpabaleg na anak dyad COVID-19

Aray tip para ed saray caseworker

pian naamtaan tan nasuportaan dyan panagpabaleg na anak so aray pamilyan manpepeligro

Salamat ed pantuloy ya pankontak ed sarayan pamilya. Baleg so naitulong toy suporta yo ed sikara. Kada no tawagan ira, tepet yo ni no nayarian daw mangistorya/ mansalita.

Daiset ya tepet pian naamtaan so aray pamilyan manpepeligron maong.

Naiistress ya maong iray pamilya nisengeg ed sayan sitwasyon. Nibagam ed siyak no panon ton kagrade so stress ya panagpabaleg na ugaw natan? 0 - maabig ya maong 10 - ag ko la nayarian	Peligroson maong - 5 o mas atagey
Dakel so pamilyan manukolkol ed syan lockdown, odino say pakalikna da et pamapasnuken da ira. Nagagawa ira ya ed abong yo? 0 - andin balot 10 - lanang	Peligroson maong - 5 o mas atagey
Nunot mo – kabat moy pamilyam. No amtam ya manpepeligro iran maong onor mo no antoy amtam o liknaan mo. Sika so eksperto dya.	Peligroson maong - onor moy amtam no iner ka eksperto

Para dyad amin ya pamilya: Maliket kayo kasi no makaawat kayoy libren text parad saray managkumis leleg na COVID-19?

[No on] I-arom so numero da ed text messaging system para ed saray tip ed panagpabaleg na anak [Wala la ya no sampot/ katapusan na Mayo]

Untombok ya gawaen: Saray suhestyon ya akabase ed panag-arial para dyad saray tawag yo.

World Health Organization

unicef
for every child

WWO
WORLD WOMEN ORGANIZATION

End Violence
Against Children

Maestral

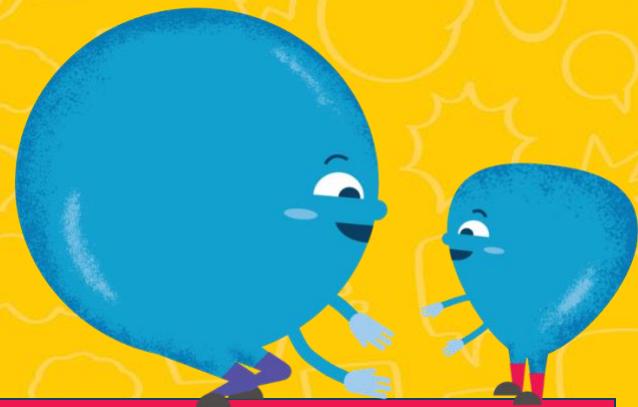
CDC
CENTERS FOR DISEASE
CONTROL AND PREVENTION

The COVID-19 Playful Parenting Emergency Response is supported by the LEGO Foundation, the philanthropic donor to the University of Oxford's COVID-19 Research Response Fund, and the UKRI GCRF Accelerating Achievement for Africa's Adolescents (Accelerate) Hub. Research on Parenting for Lifelong Health is supported by the UKRI GCRF Accelerate Hub, the Oak Foundation, the European Research Council (ERC) under the European Union's Seventh Framework Programme and the Horizon 2020 Research and Innovation Programme, the Global Alliance for Chronic Diseases under the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme, UNICEF, WHO, Oxford University Innovation GCRF Sustainable Impact Fund, the Leverhulme Trust, the Economic and Social Research Council, CIDA, the National Research Foundation of South Africa, Ilifa Labantwana, the John Fell Fund, the Evaluation Fund, the UBS Optimus Foundation, USAID-PEPFAR, the Wellcome Trust, Grand Challenges Canada and Wellspring Advisors.

Panagpabaleg na anak dyad COVID-19

Aray tip para ed saray caseworker

Parad saray caseworker: Nepeg kayon dayewen!
Salamat ed pantuloy ya pansuporta yo ed saray
pamilyan mankakailangan, anggano ed sayan mairap
ya panaon. Bayani kayo.

Unaan ya tawag

Balon tip: Tunda kan magano	Makatulong sa pantundan magano no naistress ka lan maong o mampasnoch ka ed anak mon ogugaw/teenager. No makaka-eyag o makakalewet ka la, arawi kad sikara tan engas kay aralem ya maminlima, paloob tan papaway. [Saray arom ya too labay day mangansyon - alimbawa et gospel song - ed nunot da no gawen da ya]. Milyon ya totoo so mangibagan makatulong yan maong. Salim ya natan tan nengneng mo no makatulong ed sika!
--	--

Kumadwan tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	Agawam may maganon tunda ya maminlimang unengas na aralem? Akatulong ed sika? <i>[No on]</i> Maong ed sika! Nepeg labat ya proud ka ed sarilim! <i>[No andi]</i> Akin et mairap? Nasolusyonan tayo kasi ya? <i>[Prompts: Tulungan mo ira ya mannonut na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da, pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.]</i>
Balon tip: One-to-one time	No makabuo kay maksil ya relasyon ed anak mo, labayen day mas unkalakal. Makapangiter ka kasi na 20 minutos inagew-agew ya wald iskara so buon atensyon mo? Mas epektibo no sikaray manpili na gawaen yo. No angapoy oras mo, nayarin sangkaiba kayon mangaway trabaho ed abaong alimbawa manlinis o manluto, tan mangakansyon kayo! Dyad saya nalikna dan importante tan aaroen ira. <i>[Ed saya marakep met ya tepeten: Wala kasi anak mon mareen? No maminsan ag tayo naiitdan na atensyon so ugaw ya maarawi. Usar moy one-on-one time pian nasuportaan mo ira - nayarin mas labay day mandrawing o mangalaw no mitungtong.</i>

Kumatlong tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	Agawam so mangiter na 20 minutos ya one-on-one time ed anak mo inagew-agew? <i>[No on]</i> Marakep! Maomaong so gagawen mo ed sayan mairap ya panaon. Say pantundan magano no mampasnoch ka ey? <i>[No andi]</i> Akin et mairap? Nasolusyonan tayo kasi ya? <i>[Prompts: Tulungan mo ira ya mannonut na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da, pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.]</i>
Balon tip: Nengnegen tan dayewen	Maslak/Naynay tayon naiitdan na atensyon so anak tayo no mangagawa iray aliwa, tan andi no mangagawa ray maong ta sa nunot tayo, "Ah, naituloy ko lay ipepesak ko!". Balet no nanengneng tayon mangagawa iray maong tan DAYEWEN ira ed saman, mas labayen na ogugaw ya makaawat na dayew tan atensyon tan naynay lan mangaway maong. Nayarim kisin salien so dayewen so anak mo maminsan ed inagew-agew ed sayan simba?

World Health Organization

for every child

WORLD WITHOUT ORPHANS

End Violence
Against Children

Maestral.

Centers for Disease
Control and Prevention

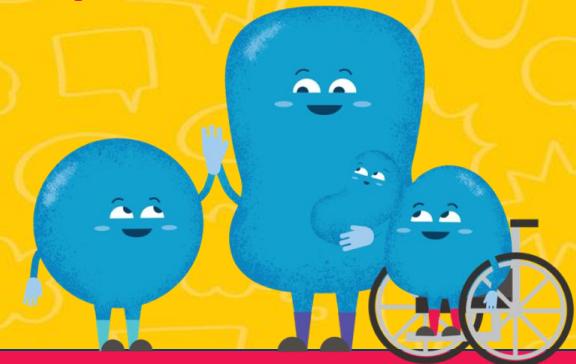
The COVID-19 Playful Parenting Emergency Response is supported by the LEGO Foundation, the philanthropic donors to the University of Oxford's COVID-19 Research Response Fund, and the UKRI GCRF Accelerating Achievement for Africa's Adolescents (Accelerate) Hub. Research on Parenting for Lifelong Health is supported by the UKRI GCRF Accelerate Hub, the Oak Foundation, the European Research Council (ERC) under the European Union's Seventh Framework Programme and the Horizon 2020 Research and Innovation Programme, the Global Alliance for Chronic Diseases under the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme, UNICEF, WHO, Oxford University Innovation GCRF Sustainable Impact Fund, the Leverhulme Trust, the Economic and Social Research Council, CIDA, the National Research Foundation of South Africa, Ilifa Labantwana, the John Fell Fund, the Evaluation Fund, the UBS Optimus Foundation, USAID-PEPFAR, the Wellcome Trust, Grand Challenges Canada and Wellspring Advisors.

Panagpabaleg na anak dyad COVID-19

Aray tip para ed saray caseworker

Para ed saray caseworker: Salamat ed dedikasyon tan commitment yon toloy ya pantawag ed sarayan pamilya.
Misasalamat kamin maong ed sikayo.

Kumapat ya tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	Agawam ya nengnengen tan dayewen iray anak mo ya nanggaway maong? [No on] Maong! [No andi] Antoy mairap ed saya? Nasolusyonan tayo kasi ya? <i>[Prompts: Tulungan mo ira ya mannunot na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da tan pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.]</i>
Balon tip: Asikasom so sarilim	Antoy naliliknam? Importante ya asikasom so sarilim met. No naupi iray ogugaw, wala kasi nagawam parad sarilim ya makaliket ed sika? Nayarim kasisin salien ed sayan simba ya panpainawaen so sarilim pian unkasil ka? [Prompts: Mitungtong ed arom ya too, mangansyon, uninom na tsaa]

Kumaliman tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	Asalim ya panpainawaen so sarilim ed sayan simba? Antoy ginawam? [No on] Maong - deserve mo iya. Kamusta so pandarayew mo ed saray anak mo? [No andi] WAntoy mairap ed saya? Nasolusyonan tayo kasi ya? <i>[Prompts: Tulungan mo ira ya mannunot na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da tan pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.]</i>
Balon tip: Ibagam so untoloy ka nen say tunda	Salim ya ibagam ed saray anak mo no anton eksakto so labay mon gawaen da - nen say no antoy ag mo labay ya gawaen da (ya gagawen tayong lanang!). Salim so mangibagay, "Pilinis mo pa" nen say, "Ag ka mandurutak".

Kumanem ya tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	Agawam ya ibaga so labay mon gawaen da nen say ag mo labay ya gawaen da? [No on] Maong - Ibagam/listorya, ed syak so impangawam ed saya! Untutunda kan magano tan unengas na aralem no makakpasnok ka? [No andi] Antoy mairap ed saya? Nasolusyonan tayo kasi ya? <i>[Prompts: Tulungan mo ira ya mannunot na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da tan pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.]</i>
Balon tip: Paniwas ed pasnok/Paniwas ya manpasnok	Napasnukan tayon talaga ed saray anak tayo, balet maslak say pasnok tayo et nisengg ed sitwasyon tayo. Dakel..(Dakel) yan ateng so maslak ya manpasnok no narasan, naksawan o say likna da et bukbukor da. Wala kasi lanang ya pakakasengegan na ag mo pankalmado? Nayari kasi tayon mannunot na gawaen pian makatulong ed saya? <i>[Prompts: Mitungtong ed arom ya too no say liknam et bukbukor mo, manpainawa ka]</i>

Panagpabaleg na anak dyad COVID-19

Aray tip para ed saray caseworker

Parad saray caseworker: Salamat ed lanang ya pitutungtong yo ed sarayan pamilya. Nonot yo met ya asikasoen so sarili yo. Sikayo so biteuen/

Kumapiton tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	<p>Agawam ya unkalma no makakapasnok ka, tan anto makatulong?</p> <p>[<i>No on</i>] Maong! Marakep tan! Panpapainawaen mo kasi so sarilim pian makatulong ed stress mo?</p> <p>[<i>No andi</i>] Antoy mairap ed saya? Nasolusyonan tayo kasi ya?</p> <p>[<i>Prompts: Tulungan mo ira ya mannunot na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da, tan pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.</i>]</p>
Balon tip: Gawam ya makapaliket so manoras na lima	<p>Wala kasi nayari yon bansag ya kansyonen no maooras na lima? Para dyad ogugaw nayarin aya et makapalek ya kansyon, o manarom na balon salita ed tono na paboriton kansyon para ed teenager. Nayari yo met ya aroman na aksyon pian makapaliket!</p>

Kumawalon tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	<p>Sinali yo may mangansyon ya manooras na lima?</p> <p>[<i>No on</i>] Maong ed sika! Kamustay pannengneng moy maong ya gawa na anak mon ugaw o teenager tan sa pandayew mo? Nagagawam ya kasin naynay?</p> <p>[<i>No andi</i>] Akin et mairap ya? Nasolusyonan tayo kasi ya?</p> <p>[<i>Prompts: Tulungan mo ira ya mannunot na sarili dan solusyon, mangi-share ka na solusyon na arom ya pamilya, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da tan moy loob da pian ag ira unsuko.</i>]</p>
Balon tip: Pangusar na kalmadon konsekvensya	<p>No manggagaway aliwa so ogugaw, say kalmadon pangiter na konsikwensya ed ginawa da (alimbawa alaen ed sikara ya magano so gatgalaw) et mas epektibo ni nen say paneyag tan panlewet ed sikara. Salim yan gawaen: 1) Itdan moy panpilian so anak mo ya unoren so ibabagam antis mon itdan na konsekvensya. 2) pilim so konsekvensya ya talagan gawaen mo 3) kasumpal to, itdan moy pagkakataon so anak mo ya mangawa na mong, tan dayew mo ira ed saman.</p>

Kumasiyam ya tawag

Pantepet nipaakar ed imbeneg ya tip	<p>Akapangusar kay kalmadon konsekvensya ed sayan simba? Kamustay agawa?</p> <p>[<i>No on</i>] Maging proud ka ed sarilim! Kamusta so maganon pantunda tan aralem ya panegas no makakapasnok ka?</p> <p>[<i>No andi</i>] Antoy mairap ed saya? Nasolusyonan tayo kasi ya?</p> <p>[<i>Prompts: Tulungan mo ira ya mannunot na sarili dan solusyon, palpaldwam ed pigaran step, dayew mo ira ed pangisali da tan pakasil moy loob da pian ag ira unsuko.</i>]</p>
Recap	<p>Apantungongan tayo la so aray akatulong ed arom ya managkumis na ogugaw. Panasikasom na sarilim, Maganon pantunda, Inagew-agew ya mangiter na panaon parad ogugaw, dayew, pangibaga no antoy gawaen dan labay tayo, tan pangiter na kalmadong konswekwensya. Wala ni labay mon pantutungan ed saraya?</p> <p>Kada mangbabaga kay positibo, o iiwasan moy maneyag o manlewet, aaruman moy pakatulong dyad brain development na anak mo. Kanepegan mon dayewen so sarilim!</p>